

ÅBO AKADEMI JOURNAL FOR
HISTORICAL JESUS RESEARCH

Esipuhe suomalaiselle ja kansainväliselle lukijalle

Tom Holmén
tholmen@abo.fi

Sitä mukaa, kun 1980-luvun alussa koettu ”renessanssi” historian Jeesuksen tutkimuksessa jää taakse, on sen aikaansaama luova kaaos vähitellen tyyntymässä. Tämä ei merkitse sitä, että olisi siirrytty hiljaiseloon. Paljon tapahtuu edelleen, on luovuutta, oivalluksia, panostusta. Aihetta käsitteleviä uusia aikakauskirjojakin perustetaan. Kasvamassa on myös uusi tutkijasukupolvi, jolla on aiempaa paremmat mahdollisuudet langettaa arvio tästä Jeesus-tutkimuksen viimeisimmästä vaiheesta.

Itse asiassa nykypäivän akateemista tutkimusta historian Jeesuksesta sopii onnitella. Tutkimus edistyy ja tieto kasvaa. Tämän havaitsemiseksi riittää silmäys taaksepäin. Tämän hetken tutkijat eivät voi tehdä tiedettä samalla tavalla kuin 1800-luvulla, 1900-luvun alussa tai niinkin vähän aikaa sitten kuin 1900-luvun puolivälissä. Joidenkin mielestä rajalinja on siirrettävä vieläkin lähemmäs nykyhetkeä. Toisaalta kaikki edeltävät vaiheet yhä monin tavoin myötävaikuttavat nykypäivän tutkimukseen, eivätkä ainoastaan havainnollistamalla, mitä ei pitäisi tehdä. Ei ole mitään viitettä siitä, että nykytutkimus olisi tulevaisuudessa jollakin tavalla merkittävästi erilaisessa asemassa kuin edeltäjänsä.

Historian Jeesuksen akateeminen tutkimus on myös erittäin relevantti tutkimusalue. Riittää, kun ajatellaan sitä valtavaa aukkoa, joka ilman Jeesuksesta olevaa historiallista tietoa avautuisi ihmiskunnan käsitykseen omasta menneisyydestään: tämä tutkimus käsittelee henkilöä, jonka vaikutus on ollut suurempi, laajempi, syvempi ja pitkäaikaisempi kuin kenenkään muun ennen häntä tai hänen jälkeensä. Samaten on otettava huomioon myös tutkimuksen haasteet, jotka ovat yhtä mittavia kuin sen tarkoitus: tehtävä ei ole helppo, vaan päinvastoin erittäin vaikea. Siihen liittyy useita mutkikkaita metodologisia ongelmia samoin kuin monia mutkikkaita ja arkaluonteisia maailmankuvaa koskevia kysymyksiä. Kun sitä, mitä tutkimus on ja miten se siitä suoriutuu, tarkastellaan näiden määräävien tekijöiden valossa, paljastuu sen todellinen arvo.

Historian Jeesuksen akateemisella tutkimuksella on lisäksi tärkeä yhteiskunnallinen tehtävä. Monikulttuurisuus korostaa eri uskontojen läsnäoloa ennennäkemättömällä tavalla. Uskontoja koskevan keskustelun merkitys onkin länsimaisissa yhteiskunnissa kasvamassa. Samaan aikaan tämä keskustelu kuitenkin käy yhä ongelmallisemmaksi, koska yhteinen perustieto kristinuskosta, muista uskonnoista puhumattakaan, on hupenemassa. Keskusteluun on liittynyt myös uusia osapuolia, trendikkäitä uusia uskomuksia ja sosiaalisen median luomia totuuksia, jotka muovaavat tehokkaasti yleistä käsitystä maailmasta. Tutkimus ei voi sanella sitä, mitä Jeesuksesta tulee ajatella, mutta se voi tarjota keskusteluun tietoa ja puheenvuoroja, joita ei muuten ole saatavissa.

Historian Jeesuksen akateeminen tutkimus on kuitenkin todennäköisesti siirtymässä uuteen vaiheeseen. Uusia mielenkiinnon kohteita on nousemassa esiin, jotkut vanhemmista taas ovat menettämässä painoarvoaan. Kiistanaiheet pyörivät eri kysymyksissä kuin viimeisten noin kolmenkymmenen vuoden aikana. Ehkäpä edellä mainitulla jatkuvalla, vaikkakin tynemmällä (ja hallitummalla?) luovuudella tulee olemaan tässä osansa. Ehkä muutos voi tapahtua tällä kertaa eri tavalla. Ehkä seuraavaan vaiheeseen ei tarvita tutkimuksen pysähtymistä, edes hetkellistä tai osittaista, josta se voi sitten ottaa hyppäyksensä eteenpäin. Tällaiset pysähdykset ovat näet joskus merkinneet sitä, että menneisyyden arvokkaita opetuksia on menetetty, eikä ainoastaan sellaisia, jotka havainnollistavat, mitä pitäisi tehdä. Nähtäväksi jää, mitä tapahtuu, mutta luonnollisesti asiaan on myös mahdollista vaikuttaa.

IESUS ABOENSIS on perustettu foorumiksi Åbo Akademin koko ajan kasvavalle historian Jeesuksen tutkimukseen erikoistuneiden tutkijoiden joukolle. Tuskin on yleistä, että pieni yliopisto ja laitos onnistuvat keräämään yhteen niin paljon tutkijoita, että tällainen hanke olisi mahdollinen. Luotamme myös tulevaisuuteen. Uudelle sukupolvelle, joka on aloittamassa tohtoriopintojaan, aikakauskirja tarjoaa mitä parhaan mahdollisuuden käydä keskustelua kokeneempien tutkijoiden kanssa.

IESUS ABOENSIS ei ole kuitenkaan tarkoitettu pelkästään Åbo Akademin tutkijoille. Se ei ole myöskään yksinomaan suomalainen. Julkaisemme sitä samanaikaisesti englanniksi ja suomeksi, koska kansainvälisyys luonnollisesti kuuluu olennaisena osana historian Jeesuksen tutkimukseen. Toivotamme siksi erittäin mielellämme ulkomaiset kollegamme tervetulleeksi julkaisemaan tässä aikakauskirjassa. Lisäksi kutsumme suomalaiset kollegamme tuomaan kansainvälisten lukijoiden ulottuville teesinsä, jotka he ovat esittäneet suomalaiselle yleisölle. Näin aikakauskirjan erityisluonne voidaan käyttää täysipainoisesti hyväksi.

IESUS ABOENSIS -aikakauskirjan numerot eivät noudata mitään temaattista tai muuta kokoavaa periaatetta. Kukin numero koostuu vähintään kahdesta toimituksen laatimasta tieteellisestä artikkelista sekä kahdesta tutkimusartikkelista, yhdestä kotimaisesta ja yhdestä kansainvälisestä. Käsillä oleva numero on tästä tyyppillinen esimerkki.

Tom Holmén, päätoimittaja